

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

7/6752
GK-165

Sayı: 48335108.610.01/ 185344
Konu: Soru Önergesi (7/6752)

20/8/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11.07.2016 tarihli ve 45157 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü BOZKURT' un, Konya Kapalı Havzasındaki yeraltı suları ile ilgili yapılan çalışmalara ilişkin, 7/6752 esas numaralı yazılı soru önergesi, Bakanlığımca incelenmiş olup, cevabi yazı ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EK:

Cevabi Yazı (2 sayfa)

**KONYA MİLLETVEKİLİ MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT'UN
7/6752 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

SORU 1. 13/2/2011 tarihinde 6111 sayılı kanuna 126. madde eklenerek 167 sayılı Yer altı Suları Kanunu'nun "Arama belgesine dayanarak arazisinde yeraltı suyu bulunan kimse, bu suyu kullanabilir. Ancak bir ay içinde Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğüne müracaat ederek kullanma belgesi alır." hükmüne ek fıkra eklenerek, yeni açılan su kuyularına ölçüm sistemleri kurulmadan kullanma belgesi verilemeyeceği, yine 6111 sayılı kanuna 127. madde eklenerek 167 sayılı Yer altı Suları Kanunu'na Geçici 2. madde ile "Bugüne kadar açılmış kuyulara da 13.02.2013 tarihine kadar ölçüm sistemi kurulması gerektiği, aksi taktirde kullanma belgelerinin iptal edilerek kuyuların kapatılacağı" hükmü konmuştur. Ne var ki aradan geçen 5 yıllık sürede 2008 envanterine göre kuyu sayısının sadece %4 'ünde ölçüm sistemleri uygulanabilmiştir. Oysa ki DSİ 4. Bölge müdürlüğü tarafından yapılan 2008 envanter çalışmaları esnasında sayılamayan çok sayıda belgesiz kuyu olduğu, envanterin hazırlanmasından sonra da belgesiz kuyu açımının devam ettiği, yıllık ortalama 5 ila 6 bin yeni kuyu açıldığı dile getirilmektedir. Fenni mesullerin yaptığı belgesiz kuyu sayısının DSİ tarafından tespit edilenden çok daha fazla olduğu, bazı bölgelerde hiç sayım yapılmadığı belirtilmektedir. Kuyu yerlerinin tespiti için önerilen uzaktan algılama yöntemlerinin sahadaki sondaj makineleri yüzünden tespit edilmesinin mümkün olmadığı ifade edilmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda, 2008 yılından beri envanter çalışması yapılmamasının gerekçesi nedir; elinizdeki bilgiler ışığında havzada kaç adet kaçak kuyu vardır? 2016 yılı itibariyle Konya Kapalı Havzasında kaç adet kaçak kuyu olduğunun tespiti amacıyla kuyu tespit çalışmalarının DSİ yetkililerince yerinde yapılması düşünülmekte midir?

CEVAP 1. Ülkemizdeki yeraltısu kullanımının en yoğun olduğu ve buna bağlı olarak en çok sondaj kuyusunun açıldığı Konya Kapalı Havzasında mevcut tahsislerin emniyetli rezerve ulaşması sebebiyle yeraltısu kullanma belgesi düzenlenmemektedir. Ancak yüzey suyu imkânlarının sınırlı olması, yağış bakımından son derece fakir ve buna karşılık sulanabilir arazilerin büyüklüğü ve mevcut su kaynaklarının yetersiz olması yeraltısu kullanımını ve beraberinde kaçak kuyu açımını da artırdığı gözlenmektedir.

DSİ Genel Müdürlüğümüz yeraltısu çalışmalarında 167 sayılı Yeraltısuları Hakkında Kanun'la kendisine verilen görev ve sorumluluğu yerine getirmektedir. Ancak buna rağmen çeşitli sebeplerle (vatandaşın belge alma zorunluluğundan haberdar olmaması, sahanın yeraltısu tahsisine kapalı olması vb) kayıt dışı kullanımlar olabilmektedir. Bu kapsamda 2008 yılında envanter çalışması yapılmış ve buna bağlı olarak tüm kuyuların kayıt altına alınabilmesini hedefleyen Yeraltısu Eylem Planı hazırlanarak uygulamaya geçilmiştir.

"Konya Kapalı Havzası Master Planı" tamamlanmış olup kuyu envanterleri güncellenerek raporlanmıştır. Son olarak gerek Havza Master Planı'ndaki güncel bilgiler ışığında ve gerekse gelişen ve değişen koşullar da dikkate alınarak "2016-2018 Konya Kapalı Havzası Yeraltısu Yönetim Eylem Planı" hazırlanmış, ilgili tüm kurum, kuruluş, üniversite ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının da görüşleri alınarak çalışmalara başlanmıştır. Burada temel hedef; Havza'daki yeraltısu rezervi oranında su tahsisi yapılmak suretiyle tüm kuyuların kayıt altına alınması, kapalı sulama yapmak ve ölçüm sistemi kurdurulması şartıyla tüm kuyuların belgelendirilmesidir.

SORU 2. Konya Kapalı Havzası'nda tarımsal yapılar için elektrik abonelik başvuruları yapıldığı ve "Depo Ruhsatı" olarak bilinen bu yöntem ile belgesiz kuyulara enerji sağlandığı dile getirilmektedir. Bu sorunun önüne geçmek için havzadaki sondaj makinelerinin ruhsatlandırılması ve kontrol takip sistemi takılma zorunluluğu ve makinelerin çalışabilmesi

için DSİ'den yeterlilik alma zorunluluğu getirilmesi düşünülmekte midir? Bir diğer önlem olarak, tarımsal yapı elektrik abonelikleri için kullanılacak enerjinin sınırlandırılması düşünülmekte midir?

CEVAP 2. Yeraltısuyu kullanma belgesi almak için DSİ Bölge Müdürlüğüne başvurarak gerekli belge ve prosedürleri tamamlaması gerekmektedir. Bu belgeler arasında kullanım maksadına yönelik ilgili kurum veya kuruluştan alacağı yeraltısuyu ihtiyaç belgesi de yer almaktadır. Yeraltısuyu tahsisi söz konusu ihtiyaç belgesine göre yapılır ve belge düzenlenir. Kullanıcı kullanma belgesi ile ilgili elektrik dağıtım şirketine başvurarak enerji bağlantısını yapar. Kullanım maksadının kontrolü ve uygunluğu ilgili elektrik dağıtım şirketlerince yapılmaktadır.

SORU 3. *Yürürlükteki mevzuata göre, sahadaki arama ve kullanma belgeleri fenni mesuller tarafından yapılmaktadır. Ne var ki Yeraltı Suyu (YAS) Eylem Planı'nda yer almamasına rağmen, DSİ yetkililerinde iş akış şemasına "Sayaç takılan kuyuların çekim miktarlarının kontrolü ve havzada tekrar izinsiz kuyu açılmamasının sağlanması gibi hizmetlerin ihale edilerek yaptırılması" ifadesi eklendiği, bunun da arama ve kullanma hizmetlerinin de ihale edileceği algısı yarattığı dile getirilmektedir. Nitekim DSİ yetkililerinin sahada yürütülecek tüm faaliyetlerin büyük bölümünün ihale ile yüklenici firma tarafından yapılacağını ifade ettiği belirtilmektedir. Böyle bir durumda, fenni mesuliyet yapan jeoloji mühendisleri işsiz kalacak, Konya, Niğde, Aksaray ve Karaman'da faaliyet gösteren 90 büro işlevsiz kalacağı için kapanacaktır. Bu doğrultuda, YAS Elem Planı İş Akış Şeması'na bahsi geçen ifadenin eklendiği, havzadaki tüm çalışmaların ihale edileceği doğru mudur; bununla ilgili kamuoyuna açıklama yapılması düşünülmekte midir?*

CEVAP 3. DSİ Genel Müdürlüğümüzce çalışmaları sürdürülen "Konya Kapalı Havzası Yeraltısuyu Yönetimi Eylem Planının temel hedefi Havza'daki tüm kuyuların yeraltısuyu rezervi nispetinde ölçüm sistemi kurdurularak belgelendirilmesidir. Bölgede sayıları yüzbine yaklaşan kuyuların belgelendirilmesi çalışmaları, yapılacak ihale marifetiyle gerçekleştirilecektir. Bu konuyla ilgili olarak Jeoloji Mühendisleri Odası (JMO) Genel Merkezi ve Konya şubesi ile çeşitli görüşmeler yapılmış ve hazırladıkları raporlar değerlendirilmiştir. Üst düzey DSİ'li yönetici ve Konya JMO Başkanı ve yönetim kurulu üyelerinin de katıldığı toplantıda; belgelendirme işlemlerinde Bölge Müdürlüğü tarafından yetkilendirilmiş fenni mes'üllerin de yer alabileceği benimsenmiş olup bu konuda çalışmalar devam etmektedir.